

INWALIDA ŻYDOWSKI

miesięcznik

Organ Zjednoczenia Związków żyd. inwalidów, wdów i sierót wojennych Rzplitej P.

Redakcja i administracja:
Kraków, ulica Skawińska 2.
Konto PKO. 406.285. Tel. 2634

Prenumerata: półroczna 1-80 zł, roczna 3-50 zł łącznie z opł. pocztową.
Ogłoszenia: Cała strona 100 zł, $\frac{1}{2}$ str. 50 zł, $\frac{1}{4}$ str. 30 zł, $\frac{1}{8}$ str. 16 zł.

Treść: Rażąca krzywda — Zaopatrzenie inwalidów wojennych w Jugostawii — Śladami przełanej krwi — Rozporządzenie Min. Pracy i opieki Społecznej, Min. Spraw Woj. i Min. Skarbu — Uzyskanie potrzebnych dokumentów szpitalnych z zagranicy dla inwalidów woj. — Wypłata I raty zasiłku przewidzianego dla inwalidów woj. — Pożyczki dla inwal. i wdów woj. — Sprawy inwal. i wdowie w związku z przejęciem agend od Ministra Spraw Wojskowych przez Min. Pracy i Opieki Społecznej — Urząd dla spraw inwal. woj. w Białymstoku — Z życia organizacyjnego — Z żałobnej kroniki — Różne wiadomości — Komunikaty.

Rażąca krzywda

Już niejednokrotnie mieliśmy sposobność na łamach naszego pisma poruszyć kwestję przyznawania zaopatrzenia pozostałym po żołnierzach, zmarłych wskutek i podczas służby wojskowej. Niejednokrotnie wykazaliśmy rażące niesprawiedliwości ze strony powołanych władz, gdy chodzi o ustalenie związku przyczynowego między śmiercią byłego żołnierza a jego służbą wojskową i często się zdarza, że władze skarbowe odmawiają pozostałym zaopatrzenia z powodu braku dowodów istnienia związku przyczynowego zmarłego ze służbą wojskową. Wadą w tym względzie jest niewątpliwie nasza ustawa inwalidzka, która nie określa dokładnie, w jakich warunkach i wśród jakich okoliczności należałoby przyjąć na podstawie aktów istnienie związku przyczynowego śmierci ze służbą wojskową. W następstwie tego spotykamy wprost nieprawdopodobne rzeczy, które powinny być dokładnie przez nasze władze rozpatrzone i odpowiednio ujęte, aby nie natknęto się na te dziwolgi, które są wypadkiem osobistych tylko zapatrywań poszczególnych referentów danego resortu. Dotąd Izby Skarbowe Wydz. Emer. i Rent kierowały akta zaopatrzeniowe pozostałych, przed ustaleniem ich praw do zaopatrzenia, do Szefostw sanitarnych poszczególnych DOK., celem wydania opinii odnośnie do związku przyczynowego śmierci ze służbą wojskową. Ustawa inwalidzka wprawdzie nie zna tej procedury, aby Izby skarbowe posługiwały się opiniami Szefostw sanitarnych, a obecnie Województw, ale może to być wytłumaczone tem, iż w danych wypadkach chodzi o wydanie orzeczeń fachowych. Otóż właśnie o te orzeczenia fachowe ze stanowiska lekarskiego musimy zabiegać, gdyż właśnie te orzeczenia w bardzo wielu wypadkach

wykazują zupełnie niefachową i niesłuszną ocenę na niekorzyść zainteresowanych wdów, czy sierót wojennych. Dla ilustracji przedstawimy sprawy z praktyki, które wymagają jednolitego a w szczególności rozumnego i sprawiedliwego postępowania, przyczem zadamy sobie nieco trudu opisać pojedyncze wypadki z uwzględnieniem przebiegu służby wojskowej zmarłych żołnierzy, by wykazać, jak postępują władze przy wydaniu opinii odnośnie do związku przyczynowego śmierci zmarłego żołnierza ze służbą wojskową. I tak n. p.:

Żołnierz N. N. powołany w sierpniu 1914 r. z kategorią A. jako zdolny do służby frontowej, pełnił służbę wojsk. do czerwca 1916 roku. Mimo, że z powodu braku opisu urzędowego o przebiegu służby wojskowej (gdyż po największej części brak austr. zapisów) zaprzysiężono świadków na przebieg służby wojsk. zmarłego, i mimo, że w aktach znajduje się wojskowa metryka śmierci, stwierdzająca śmierć danego żołnierza w wojsku z powodu gruźlicy płuc, władze uważają nadal, iż brak dowodów istnienia związku przyczynowego między śmiercią a służbą wojskową, albo, że śmierć żołnierza nie pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową. Orzeczenie takie musi być uważane jako absurd, gdyż dla każdego jest zrozumiałem, że żołnierz powołany w 1914 r. a uznany przy poborze za zdrowego, bezsprzecznie musiał się gruźlicy nabawić w czasie służby wojskowej. Jeśli zatem władze posuwają się tak daleko, iż w owym wypadku uważają jak już przedtem nadmieniono, że brak związku przyczynowego śmierci żołnierza ze służbą wojskową, to należałoby przyjąć, że p. p. referenci mający rozstrzygać w danych sprawach, chyba nigdy wojny nie widzieli i nie mają poje-

cia o trudach wojennych, które właśnie bardzo łatwo przyczyniały się do wywołania tej groźnej choroby. Pryypusamy nawet, że dany żołnierz powołany w tym czasie miał już pewne zaczątki tej choroby, to władze wojskowe wysyłając takiego osobnika na front, czy też zmuszając go do pełnienia innej służby w anormalnych warunkach jak w czasie wojennym, były bezwzględnie odpowiedzialne za dalszy los takiego człowieka. W każdym razie, jeżeli nawet przyjmujemy, iż u danego osobnika były już pewne zaczątki tej choroby, to jednak jest pewnym, że blisko dwuletnia służba wojskowa musiała bezwarunkowo spowodować przyspieszenie rozwoju tejże choroby.

Nie chcemy tutaj rozwinąć całego szeregu przypadków, gdyż musiałoby to przekroczyć ramy niniejszego artykułu, a nie mając zamiaru zbyt szeroko się rozpisywać, przytoczymy tylko kilka klasycznych przykładów, jakie niedawno miały miejsce, celem scharakteryzowania zapatyrywa naszych władz na te sprawy: Żołnierz Y. Y. pobrany do wojska z początkiem 1915 r., przebywał na froncie rosyjskim do 17/V. 1916 r. gdzie w tymże czasie zachorował na nerki, poczem leczony w szpitalu wojskowym był przedstawiony Komisji superrewiz z powodu zapalenia nerek (nephritis) i na tej podstawie został zwolniony z wojska z prawem pobierania renty inwalidzkiej. W 1923 r. umiera ten żołnierz na t. zw. mocznicę, czyli uremję, co potwierdza świadectwo lekarza powiatowego i metryka śmierci. Pozostała wdowa ubiegająca się o zaopatrzenie otrzymuje jednak odmowne załatwienie z powodu rzekomego nieistnienia związku przyczynowego śmierci zmarłego ze służbą wojskową. Każdemu inteligentnemu laikowi jest chyba rzeczą wiadomą, a co dopiero lekarzowi, że mocznica występuje w następstwie zapalenia nerek, w dalszym stadium, wskutek zatrucia organizmu jadami tj. substancjami trującymi t. zw. w medycynie toksynami, nagromadzonemi we krwi wskutek upośledzonej funkcji nerek, co ma miejsce w daleko posuniętych sprawach zapalnych nerek. Wiadomą jest rzeczą, że przy daleko posuniętych sprawach zapalnych nerek przychodzi również do upośledzenia całego krążenia i w końcu do osłabienia serca. Jeżeli więc żołnierz, który przez komisję superrewiz. został zwolniony wskutek zapalenia nerek, a w jakiś czas potem umiera z powodu mocznicy i osłabienia serca, jak brzmie świadectwo lekarza powiatowego i metryka śmierci, to nie potrzeba chyba nic dodawać, że śmierć danej osoby pozostaje w ścisłym związku przyczynowym ze służbą wojskową. Fakt taki mówi aż nadto dobitnie za siebie. A jednak w tym wypadku, Min. Skarbu przy rozpatrywaniu tego rekursu, uważało za stosowne wydać decyzję odmowną, a co dziwniejsze, że i w Min. Skarbu brak zrozumienia i należytej oceny dla podobnych spraw.

Nie lepiej przedstawiają się też sprawy, gdy śmierć zaskoczyła żołnierza na posterunku t. j.

w czasie i wskutek służby wojskowej z powodu rozmaitych chorób, jak np. zapalenie mózgu lub opon mózgowych, udar serca, zapalenia ucha środkowego, cukrzyca, kamienie żółciowe i t. p. W aktach dowiedzonym jest, że zmarły służył przez dłuższy czas w wojsku, ponadto znajduje się wojskowa metryka śmierci, stwierdzająca, iż dany żołnierz zmarł w wojsku na jedną z wyżej wymienionych chorób. Tymczasem widzimy stale błędne koło, albowiem władze nie mogą znaleźć, czy też nie widzą związku przyczynowego śmierci ze służbą wojskową. Być może, że władzom a względnie fachowcom chodzi o etiologię danych chorób, której nie mogą znaleźć i zapewne te różne przyczyny dla wiedzy lekarskiej stanowią niewątpliwie wielką wartość. Dla nas jednakże jest to całkiem obojętne, gdyż fakt pozostaje faktem, że gdy żołnierz w czasie służby wojsk. umiera na jakąkolwiek z wymienionych chorób, to niewątpliwie bezpośrednią przyczyną jego śmierci jest i musi być litylko służba wojskowa. Jest oczywiście rzeczą pewną, że władze mając do oceny przypadek jak n. p. zapalenie otrzewnej nie mają z braku dokumentów szpitalnych możliwości bliższego określenia tegoż, to jednak nie uprawnia ich to do szablonowego załatwienia odmownego, gdyż obojętną jest rzeczą, czy w danym wypadku chodziło o zapalenie otrzewnej gruźlicze, czy też zapalenie w następstwie przebiecia wyrostka robaczkowego, wrzodu żołądka, woreczka żółciowego, czy też w następstwie odniesionych ran jamy brzusznej i t. d. W takich wypadkach orzeczenie władz, jakoby nie było związku przyczynowego śmierci ze służbą wojskową, jest to samo, co powiedzenie, że niema związku przyczynowego między dniem a nocą. Na to chyba komentarze są zbyteczne.

Odmowy dla nieszczęśliwych wdów i sierot wojennych w podobnych wypadkach padają jak grom z nieba. Władze przesyłają odmowne decyzje bez żadnego umotywowania, a pozostali czekający na zaopatrzenie pozostają nadal bezradni. Najwyższy Trybunał Administracyjny nie wdaje się nigdy w ocenę związku przyczynowego śmierci ze służbą wojskową, uważając, iż to zależy od wyłącznej dowolnej oceny odnośnych władz. N. T. A. może uchylić decyzję tylko z powodu uchybień formalnych w toku postępowania administracyjnego i dlatego wszelkie zażalenia w tym względzie są bezcelowe. Nieszczęściem jest, że państwa przystępując do wywołania wojny światowej obmyślały plany mobilizacyjne z całą dokładnością a nigdy nie zastanawiały się nad tem, że będzie trzeba pomyśleć o zaopatrzeniu pozostałych, kiedy kula zabije żołnierza, lub gdy choroba nabyta na wojnie położy kres jego życiu. Sztaby generalne pracowały w tym względzie ze zbrodniczą lekkomyślnością, gdyż nie wydały zarządzeń do wszystkich ówczesnych szpitali i oddziałów wojsk., że przy wystawianiu metryki śmierci winna być uwidocz-

niona przyczyna śmierci jak i związek przyczynowy teje ze służbą wojskową. Gdyby ten proceder był zaprowadzony, unikniętoby dziś zapewne w dużym stopniu tych krzywdzących odmów w sprawach zaopatrzeniowych. Smutnem jest także to, że zapiszków szpitalnych, historii choroby i t. p. z b. austr. szpitali wojskowych rozsianych wówczas w całych Austro-Węgrzech, jak i w Albanji, Rumunji, Serbji, Czarniej Górze, Rosji i t. d. dziś niestety odnaleźć nie można, gdyż zostały one prawie, że wszystkie zniszczone podczas przewrotu polit w 1918 r. Nie trzeba jednak szukać aż tak daleko, gdyż podobnych dokumentów szpitalnych i innych zapiszków nie można nawet odnaleźć z b. austr. szpitali wojskowych, umieszczonych wówczas w Krakowie. Czyż może działała tu jakaś zbrodnicza ręka, której zależało na zniszczeniu tych nieocenionych dokumentów? Pytamy się więc, skąd pozostałe rodziny poległych ofiar wojennych są w możności dostarczyć urzędowych dokumentów szpitalnych i t. p., które dla nich nie były i nigdy nie są dostępne. Na szczęście jest jednak w usfawio inwalidzkiej także przewidziane, że z braku dokumentów mogą być wzięte w rachubę zeznania zaprzysiężonych świadków na przebieg służby wojskowej. Jednak mimo takich zeznań i mimo stwierdzonej przyczyny śmierci w wojskowej metryce śmierci, władze przechodzą jak w powyżej przytoczonych wypadkach nad takimi sprawami do porządku dziennego.

Musimy się zatem domagać, aby władze przyjęły zasadę, iż związek przyczynowy śmierci ze służbą wojskową przy podobnych chorobach powinien być ustalony już na podstawie stwierdzonego faktu w aktach, że dany osobnik pełnił służbę wojskową. W tej sprawie będziemy musieli się domagać nowelizacji ustawy inwalidzkiej w jasnej formie, któraby usunęła możliwość dowolnej interpretacji ze strony różnych p. p. referentów. Należałoby raz tym krzywdom kres położyć przez sumienniejsze i bardziej rzeczowe traktowanie podobnych spraw, które powinny być powierzone osobom do tego powołanym, znającym się i orientującym się dokładnie w tym materiale, a nie laikom, którzy nie mają żadnych podstaw naukowych, ni fachowych, a jednym pociągnięciem pióra decydują w sprawach mających tak kolosalną wagę dla istot i tak już dość nieszczęśliwych przez utratę swoich najbliższych, odbierając im tym sposobem należące się im zaopatrzenie, które po największej części stanowi jedyną deskę ratunku w skrajnej nędzy. Miejmy nadzieję, że apel nasz nie pozostanie bez echa i że odpowiedzialni czynnikowie zainteresują się bliżej temi sprawami i zechcą skierować je jaknajszybciej na drogę sprawiedliwą, czyniąc temsamem zadość żądaniom netylko pokrzywdzonych ofiar ale i całego społeczeństwa, któremu los ofiar wojennych także nie jest obojętny.

I. B.

Zaopatrzenie inwalidów wojennych w Jugosławiji.

Do rządu nowych — po wojnie światowej powstałych państw sukcesyjnych, zbudowanych na gruzach byłej monarchji Austrjacko-węgierskiej, należy Królestwo S. H. S.

Państwo to powstałe przez złączenie się Słowenów i Kroatów zamieszkujących południowe obszary byłej Austrii z samodzielnem Królestwem Serbów i Czarnogóry.

Nie też dziwnego, że przez kilka lat zaopatrzenie inwalidów wojennych w tem nowem państwie zjednoczonych Słowian, było różnorodne, nie istniała bowiem jednolita ustawa zaopatrzeniowa, lecz w każdej prowincji istniała inaczej zorganizowana forma zaopatrzenia ofiar wojennych. Skutkiem tego inwalidzi n. p. Kroatci — należący dawniej do Węgier — jakoteż ci którzy zamieszkiwali Sławonię i Dalmację — w dawnej Austrii — byli o wiele gorzej traktowani, od inwalidów z b. Serbji i Czarnogóry.

Ten anormalny i dziwny stan, usunęło dopiero w r. 1925 wydanie jednolitej ustawy zaopatrzeniowej, jako pierwszy krok rządu jugosłowiańskiego do uregulowania kwestji inwalidzkiej. Ustawa ta wydana 13. listopada 1925 r. w samej rzeczy, nie jest stosunkowo zła, gdyby była stosowana w praktyce, należałoby przyznać, że w Jugosławiji inwalidzi doznają ze strony państwa najlepszej opieki.

Atoli dzieje się przeciwnie i ustawa zaopatrzeniowa jest tylko listkiem figowym, zakrywającym jej praktyczne wykonanie, które przedstawia się wprost niesłychanie.

Zanim przejdę do zobrazowania stosowania ustawy zaopatrzeniowej dla inwalidów wojennych w praktyce, pozwolę sobie najpierw omówić ustawę samą i jej postanowienia, by przedstawić obraz odległości — jaka dzieli właściwe przepisy teje mające raczej znaczenie teoretyczne — od praktycznego ich wykonania.

I jak wspominałem wyżej, ustawa jako taka jest niezła, gdyby nie to „ale” które niemal wszędzie w każdym państwie jest tragedją inwalidy wojennego. Nie wyobrażam sobie czegoś więcej złudnego w opiece społecznej, jak dobra ustawa a kiepskie jej wykonanie. To jest już dzisiaj na porządku dziennym, że na eksport istnieje ustawodawstwo wzorowe, zaś w życiu wewnętrznym fiskus „stoi na przeszkodzie”.

Jest to zresztą zjawisko, którem się w obecnej polityce powojennej codziennie spotykamy, netylko o ile chodzi o opiekę społeczną, ale też odnośnie do wykonania postanowień konstytucyjnych w różnych państwach. Wszędzie racja stanu wymaga pokazać i zaprezentować coś wobec świata, by zwrócić na się opinie zagranicy, zaś w praktyce istnieje to wszystko tylko na papierze, a wykonanie następuje „wedle możliwości”.

Przypatrzmy się bliżej ustawie o zaopatrzeniu inwalidów wojennych w Jugosławiji: Jugosłowiańska ustawa inwalidzka obejmuje inwalidów wojennych i wojskowych oraz rodziny po poległych, zmarłych wzgl. zaginionych w czasie służby wojskowej, dalej osoby które w wykonaniu służby zarówno wojskowej jak i publicznej, stały się do pracy tej niezdolne, następnie

wszystkie osoby cywilne wojną poszkodowane obojga poci i ich rodziny. Za członków rodziny uprawnionych do zaopatrzenia, ustawa uważa żony małżeństwa prawnego i dzieci z takiego małżeństwa, dzieci nieslubne uznane i adoptowane. Ponadto do rodziny są wliczeni rodzice inwalidów oraz poległych, zmarłych i w czasie wojny zaginionych wojskowych, jakoteż cywilnych, wraz z ich rodzeństwem do 16 lat włącznie w razie zdolności do pracy, zaś ponad 16 lat, tylko na czas niezdolności do pracy. Nie posiadający obywatelstwa jugosłowiańskiego, korzystają z ustawy w zależności od zasady wzajemności państwa przynależnego.

Według ustawy państwo zobowiązane jest udzielić inwalidom bezpłatnej pomocy lekarskiej, protez i t.p. szkolenia zawodowego, wszelkich ulg w wykonaniu swego zawodu, pośrednictwa w uzyskaniu pracy z uwzględnieniem prawa pierwszeństwa w służbie państwowej, subwencji wzgl. pożyczki celem stworzenia warstwu pracy, bezpłatne korzystanie przejazdu z wszelkich środków komunikacji państwowej, renty wzgl. zaopatrzenia, zwrot kosztów pogrzebowych, wreszcie umieszczenie w państwowych domach dla inwalidów i stałych schroniskach na wypadek stałej niezdolności do pracy.

To samo przysługuje rodzinom po poległych, zmarłych lub zaginionych wojskowych, jakoteż rodzinom po zmarłych inwalidach. Rodzice i rodzeństwo otrzymują zasiłek pieniężny. Organizacjom inwalidzkim przysługuje wedle ustawy pierwszeństwo w uzyskaniu licencji na kinoteatry, dzierżawę bufetów kolejowych itd.

Inwalidzi wojenni posiadają prawo do stałego bezpłatnego leczenia na koszt państwa, chorób, cierpienia i kalectwa, które są przyczyną ich inwalidztwa. Każdemu inwalidzie należy się oprócz zasadniczej protezy tzw. proteza estetyczna.

Ustawa daje w dalszym ciągu szerokie uprawnienia i udogodnienia inwalidom wojennym zapewniając im powrót czynny do swego zawodu, przygotowanie do nowego, przyczem w ostatnim wypadku przewidziany jest okres wyzwolenia w praktyce 12 miesięczny — u ciężko poszkodowanego termin 24 miesięczny — poczem zdaje egzamin, otrzymuje świadectwo i może wykonywać swój zawód wzgl. przemysł, na tych samych prawach jakie przewidują ustawy przemysłowe i rzemiosłowe i rzekodzielniczych. Sieroty wojenne korzystają z wszystkich zakładów naukowych bezpłatnie. Redukcja sił zatrudnionych w urzędach państwowych, tak publicznych jak i wojskowych, wedle ustawy nie może być stosowana do pracowników wojną poszkodowanych oraz oficerów. Osobne rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej, nakłada na urzędy gminne, samorządy i władze powiatowe obowiązek zatrudnienia inwalidów wojennych w proporcji określonej, za ściśle zaś przestrzeganie tych przepisów odpowiedzialni są osobieście naczelnicy wydziałów powiatowych pod rygorem wysokich kar, dochodzących do 50.000 dynarów.

Inwalidzi wyszkoleni otrzymują bezpłatnie przybory do pracy na 3-ach letnią własność, studjujący inwalidzi specjalny zasiłek celem umożliwienia studiów. Korzystanie z bezpłatnej lokomocji analogiczne jak w innych państwach, z tą różnicą, że trzy razy w roku korzystają z 50% zniżki w podróżach prywatnych.

Ustawa dzieli inwalidów na 4 kategorie: 1) leżej poszkodowanych od 20—40%, 2) ciężkich od 40—70%, 3) zupełnych od 80—100% a ponadto 4) bardzo ciężkich ponad 100% niezdolności zarobkowej.

Wysokość przypadającej renty inwalidzkiej zależna jest od stopnia niezdolności zarobkowej, podzielona jest ponadto wedle stopnia wojskowego a to:

1. szeregowej:

a) od 20—40%	rocznie 480 dyn. mies. 40 dyn.
b) „ 50—70%	„ 1440 „ „ 120 „
c) „ 80—100%	„ 4800 „ „ 400 „

2. kapral

a) od 20—40%	rocznie 504 dyn. mies. 42 dyn.
b) „ 50—70%	„ 1512 „ „ 126 „
c) „ 80—100%	„ 2520 „ „ 210 „
d) „ ponad 100%	„ 5040 „ „ 420 „

3. plutonowy

a) od 20—40%	rocznie 552 dyn. mies. 46 dyn.
b) „ 50—70%	„ 1656 „ „ 138 „
c) „ 80—100%	„ 2760 „ „ 230 „
d) „ ponad 100%	„ 5520 „ „ 460 „

4. sierżant

a) od 20—40%	rocznie 600 dyn. mies. 50 dyn.
b) „ 50—70%	„ 1800 „ „ 150 „
c) „ 80—100%	„ 3000 „ „ 250 „
d) „ ponad 100%	„ 6000 „ „ 500 „

Podobnie do stopnia żołdu, wedle stopnia wojskowego zwiększa się renta od 5—25%

Oficerowie:

1. od 20—40%	a) podpor. b) porucznik c) kap. I. kl. d) kap. II. kl. rocznie 1800 dyn. mies. 505 dyn.
2. od 50—70%	a) podpor. b) porucznik c) kap. I. kl. d) kap. II. kl. rocznie 3600 dyn. mies. 300 dyn.
3. od 80—100%	a) podpor. b) porucznik c) kap. I. kl. d) kap. II. kl. rocznie 4800 dyn. mies. 400 dyn.
4. ponad 100%	a) podpor. b) porucznik c) kap. I. kl. d) kap. II. kl. rocznie 12000 dyn. mies. 1000 dyn.

Wyżsi oficerowie:

1. od 20—40%	a) major b) podpułkownik c) pułkownik rocznie 3000 dyn. mies. 250 dyn.
2. od 50—70%	a) major b) podpułkownik c) pułkownik rocznie 4800 dyn. mies. 400 dyn.
3. od 80—100%	a) major b) podpułkownik c) pułkownik rocznie 6000 dyn. mies. 500 dyn.
4. ponad 100%	a) major b) podpułkownik c) pułkownik rocznie 15000 dyn. mies. 1250 dyn.

Generałowie:

1. od 20—40%	rocznie 4800 dyn. mies. 400 dyn.
2. „ 60—70%	„ 6000 „ „ 400 „
3. „ 80—100%	„ 8000 „ „ 666.66 dyn.
4. „ ponad 100%	„ 18000 „ „ 1500 dyn.

Ciężko poszkodowani przy 100% i ponad, korzystają w razie umieszczenia w schronisku, na przeciąg tego czasu z $\frac{1}{2}$ renty. Przy średniej rodzinie 100% dodatku, przyczem $\frac{1}{3}$ z dodatku rodzinnego otrzymuje rodzina.

Ciężko poszkodowani pozostający pod opieką rodziny otrzymują ponadto oadczytający dodatek w wysokości 3.600 dyn. Inwalidzi starcy ponad 70 lat uważani są za 100%-towych. Dodatek na żonę i każde dziecko wynosi $\frac{1}{16}$ renty. Rodzice będący na utrzymaniu inwalidy otrzymują dodatek roczny 340 dyn.

Wdowa po inwalidzie otrzymuje 50% renty, z jednym dzieckiem 65%, z dwoma dziećmi 75%, z trzema 85%, z czterema pełną rentę.

W Jugosławii istnieje pewnego rodzaju system z kapitalizacją renty we formie gotówki lub przydziału roli, połączone to jest jednak z dziwnymi formalnościami i dlatego w praktyce nie wykonalne. Nadzwyczajne zasiłki wypłaca istniejący przy Min. Pr. i Op. Społ. tzw. „Narodowy fundusz inwalidzki”.

Ustawa reguluje również prawo z rzeszenia się

inwalidów w związku inwalidzkie, na których czele stoi centralny komitet wykonawczy w Belgradzie.

Statuty miejscowych kół zatwierdza nadzupan, centralne zaś Minister Op. Społ. Organizacja inwalidzkie stoją pod nadzorem władz, a funkcje ich ograniczają się do roli pośredniczej między inwalidami a władzami państwowymi.

W roku 1925 statystyka wykazała w Jugosławii 62.416 inwalidów wojennych oraz 210.550 rodzin wzgl. członków rodzin inw.

Interesującym jest podział terytorjalny wymienionej powyżej liczby ofiar wojennych, z którego wynika że największą ilość inwalidów posiada Serbia wraz z Czarnogórą (około 24.000) Wojwodina (około 13.000) Krocacja i Slawonia (około 13.500). Rodzin inwalidzkich posiada największą liczbę Serbia i Czarnogóra (około 142.000) na drugie miejsce przychodzi Slawonia i Krocacja (około 13.000) Bośnia i Hercegowina (około 20.000) żniwo śmierci musiało tam zbierać obfite plony, skoro cyfra rodzin w stosunku do inwalidów przewyższa niemal, że czterokrotnie. Najwięcej rodzin ofiar wojennych posiada Bośnia i Hercegowina.

W Jugosławii istnieje cały szereg zakładów leczniczych, domów inwalidzkich, schronisk, szkół zawodowych, zakładów dla ociemniałych, sanatoriów dla gruźliczo chorych, zakładów leczniczo kaniolowych, klinik ortopedycznych, zakładów protezowania itd. Największą ich liczbą znajduje się w Serbii, Czarnogórze (Belgrad, Nisz, Kruljewac, Kruszewac, Podgorica, Semlin, Banja, Saradulica i wielu in. (W prowincji Wojewodina (Melezji) w Dalmacji (Split) w Bośni i Hercegowinie (Trebinje, Banjaluka) w Krocacji i Slawonii (Agram, Moslawina, Ligik, Kragina, Toglić, itd.) w Słowenii (Liberec, Celja, Slatina, Rademci, Golnik i Koczevie). Ponadto istnieje cały szereg zakładów wychowawczych dla sierót wojennych, z tych największy w Belgradzie na 1.100 dzieci.

Tak przedstawia się statystycznie i cyfrowo opieka nad inwalidami wojennymi w Jugosławii. Na pozór wydaje się, że w państwie tem inwalidzi są szczególnie opieką otaczani. Są to jednak cyfry teoretyczne, a co do państwowych zakładów opieki nad inwalidami, pozostawiają one wiele jeszcze do życzenia i daleko jeszcze niepełniają zadania i obowiązku, jakie państwo dłużne jest tym nieszczęśliwym.

Brak miejsca nie pozwala mi na szczegółowe przedstawienie położenia ofiar wojennych w związku z praktycznem wykonaniem ustawy inwalidzkiej w Jugosławii, już w tym artykule, do której to zresztą sprawy powrócę w jednym z następnych numerów. Obecnie ograniczę się na razie do cyfrowego zobrazowania ogólnych wydatków na inwalidów przez Królestwo S. H. S.: Od roku 1921 do roku 1925 wydała Jugosławia na narzędzia rolnicze 3.841.086 dyn., na pożyczki 4.225.000 dyn., na zapomogi dla inwalidów całkiem około 5.000.000 dyn. na 14.500 inwalidów i ich rodzin, na leczenie dla 7.500 inwalidów $4\frac{1}{2}$ mil. dyn., na leczenie w sanatoriach (dla blisko 5.000 inwalidów) około 6 mil. dyn., na edukację dla inw. włącznie z narzędziami i około 7 i $\frac{1}{2}$ mil. dyn., na protezowanie i ortopedję, (na 45.547 protez i 40.280 obuwia ortoped.) 77.243.447 dyn.

Ogółem wydatki Jugosławii na inwalidów, wynoszą za cały czas istnienia Królestwa S. H. S. około 3 miliardy dyn. Jak z powyższej statystyki widoczne, Jugosławia posiada olbrzymią wprost a raczej przerażającą liczbę ofiar wojennych, zaś okólnikowo naprowadzone budżetowanie na inwalidów wojennych i ich rodzin oraz rodziny po tysięcznych rzyszach poległych, są w stosunku do tego wprost minimalne. Wykonania zaś postanowień ustawy o zaopatrzeniu inwalidów i ich rodziny (które w teorii jak w artykule niniejszym

przedstawiłem jest bardzo rozległe a bodaj że najbardziej korzystne z pośród ustaw inwalidzkich innych państw) stanowi osobną kartę w martyrologii tamtejszych nieszczęśliwych ofiar strasznej rzezi światowej i zmagania ludów.

Ale o tem w następnym artykule.

D. Thaler

Śladami przelanej krwi.

Dziennik antysemicki „Słowo Polskie“ wychodzące we Lwowie ogłosiło ostatnio artykuł, który reaguje na żydowskie żale pod adresem prześladowców żydowskich w różnych krajach i epokach.

W formie retorycznego pytania autor ma odwagę wystawić tezę, że żydzi sumi swym zachowaniem się wobec narodów i nielojalnością wobec państw „przyczyniają“ się do rozzmuchiwania ognia nienawiści innych wobec siebie.

Ten stary antysemicki argument odważa się autor wzmacnić tem powojennem oszczerstwem o żydowskich interesach wojennych i uchyleniu się Żydów od spełnienia swego obowiązku krwi w czasie wojny światowej.

Narodowościową statystykę dostawców i bogaczy wojennych zestawiamy innym instytucjom, które „przy tej robocie niezawodnie natkną się na bardzo wiele antysemitów i niejednych hurapatriotów wszystkich narodów.

Jako reprezentacja światowej org. żyd. inwal., wdów i sierót wojennych musimy jednak wobec całego świata napiętnować to żydozercze oszczerstwo, którem się chce splugawić pamięć naszych poległych braci i towarzyszy niedoli, jak i żyjącego krwawych ofiar wojny. Już dziś nasi wrogowie i przyjaciele mogą statystycznie stwierdzić, że prawie we wszystkich państwach udział Żydów wśród poległych odpowiada procentowi narodowości większościowej a nawet go przewyższa.

Antysemickiemu organowi lwowskiemu, który szczególnie apostrofuje Żydów za ich rzekomą niewiedzię wobec Austrii odpowiadamy, że nawet w Austrii, gdzie ze względów językowych i intelektualnych władze wojskowe w niemieckich pułkach musieli zwać Żydów przy różnych zajęciach kancelaryjnych, procentowy udział Żydów we wszystkich kategoriach krwawych ofiar wojennych przewyższa odsetek ludności w kraju.

To bierze się zapewne stąd, że podczas gdy poborowi innych narodowości mieli różne urzędowe i zawodowe tytuły od czasowych lub całkowitych zwolnień (Enthebungen) jako urzędnicy, robotnicy fabryczni, rolnicy, to Żydy przeważnie z wolnych zawodów, warsztatów rzemieślniczych i kramaków jako zbedni dla wojennego życia gospodarczego, zapelniali fronty nie zauważeni przez antysemitów i kancelarję, gdzie ci słabsi (mindertaugliche) Żydy byli widocznie przykrą konkurencją dla antysemickich łazików.

Stan ten powyższy odnoszący się do Żydów polskich zaboru austriackiego jakoteż cyfry i fak-

ta udziału Żydów w formacjach i ofiarach wojska polskiego zdołają antysemitę polscy najlepiej stwierdzić w polskiej państwowej ewidencji inwalidów i sierót wojennych.

Jeszcze raz protestując wobec całego świata przeciw wszelkim zamiarom żydożerczych oszczerstw nie zatrzymując się nawet przed majestatem śmierci i męczeństw, zaznaczamy, że prawdę cyfr nie potrafią zaciemnić i osłabić żadne nowe próby międzynarodowej mafii antysemitkiej.

Spisy żyd. poległych we wszystkich krajach

i frontach jak i światowa org. reprezentująca setki tysięcy ofiar wojen. są żywym świadectwem prawdy i spełnionego obowiązku żyd. obywateli i żołnierzy i moralną tarczą obronną całego społeczeństwa żydowskiego niestety ciągle jeszcze zmuszonego swą walkę i żądanie o równouprawnienie poprzeć i udowodnić śladami przelanej krwi swych najlepszych synów.

Egzekutywa Światowej Organizacji
Żyd. Inwal. wdów i sierót wojen.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Skarbu.

Ogłoszone w Dz. U. R. P. Nr. 52 z 18 VII. 1929 poz. 425, w sprawie podziału zakresu działania Ministrów przy wykonaniu ustawy o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć, względnie zaginięcie, pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojsk.

Na podstawie art. 63 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć względnie zaginięcie, pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), zmienionej ustawami z dnia 4 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 608) z dnia 12 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 223), z dnia 3 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 209) rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 475) i z dnia 7 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 798) oraz ustawą z dnia 7 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 229) zarządza co następuje:

§ 1. Do kompetencji Ministra Spraw Wojskowych przy wykonaniu wyżej wymienionej ustawy należy:

1) wyznaczenie komisji wojskowo-lekarskich — w drodze zarządzenia ogłoszonego w „Monitorze Polskim” oraz — w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej — normowanie ich działalności;

2) sprawy związane z postępowaniem o uznanie za zaginione bez własnej winy osób, których zaginięcie pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową — oraz orzecznictwo w tychże sprawach.

§ 2. Do kompetencji Ministra Skarbu przy wykonaniu wyżej wymienionej ustawy należy:

1) przyznawanie, wymierzanie i wypłata zaopatrzenia pieniężnego na podstawie orzeczeń komisji wojskowo-lekarskich względnie orzeczeń inwalidzkich komisji odwoławczych, wymierzanie i wypłata dodatku na pielęgnację na podstawie orzeczenia komisji, wojskowo-lekarskich i na wniosek organów Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej oraz wymierzanie i wypłata dodatku na utrzymanie psa — przewodnika na wniosek organów Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej;

2) przyznawanie, wymierzanie i wypłata zaopatrzenia pieniężnego:

a) pozostałym po inwalidach wojennych oraz po poległych i zmarłych lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć, względnie zaginięcie, pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową,

b) uprawnionym do renty rodzinom inwalidów wojennych, których prawo do renty wygasło

na skutek skazania prawomocnym wyrokiem sądowym,

c) rodzinom inwalidów wojennych, umieszczonych w zakładach leczniczych, szkolnych i opiekuńczych;

3) przyznawanie zapomóg pogrzebowych osobom uprawnionym;

4) zamknięcie wypłaty zaopatrzenia pieniężnego w wypadkach przewidzianych ustawą;

5) zawieszenie wypłaty rent w myśl art. 26 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych;

6) zmniejszenie rent w myśl art. art. 33, 46, 47, 48 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin — na wniosek organów Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej;

7) sprawy związane z kapitalizacją rent inwalidów wojennych stosownie do rozporządzenia z dnia 13 lipca 1927 roku r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 596);

8) nadawanie koncesji monopolowych;

9) wypłata należności z tytułu diet i kosztów podróży inwalidów wojennych w wypadkach przewidzianych w art. 50 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz niepozoostającym w służbie państwowej członkom inwalidzkich komisji odwoławczych.

§ 3. Do kompetencji Ministra Pracy i Opieki Społecznej przy wykonaniu wyżej wymienionej ustawy należy:

1) rejestracja, ewidencja i statystyka inwalidów wojennych;

2) sprawy administracyjne związane z działalnością komisji wojskowo-lekarskich w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych;

3) utworzenie i działalność inwalidzkich komisji odwoławczych — w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i z Ministrem Skarbu;

4) sprawy administracyjne związane z leczeniem i doleżaniem kalekw i chorób, będących następstwem odbytej służby wojskowej oraz protezowanie inwalidów wojennych — z wyłączeniem nadzoru nad lecznictwem;

5) opieka nad pozbawionymi opieki, niezdolnymi do samodzielnego zarobkowania oraz nad ociemniałymi inwalidami wojennymi i dostarczanie ociemniałym inwalidom wojennym narzędzi pomocniczych i psów przewodników;

6) tworzenie i prowadzenie zakładów opieki zamkniętej i schronisk przejściowych dla inwalidów wojennych;

7) opieka nad sierotami po inwalidach wojennych oraz po poległych i zmarłych lub zaginionych bez własnej winy, których śmierć, względnie zaginięcie, pozostaje w związku ze służbą wojskową;

8) pomoc doraźna indywidualna oraz subwencjonowania i popieranie spółdzielni i innych inwalidzkich instytucji samopomocy oraz związków inwalidzkich;

9) współdziałanie z Ministerstwem Reform Rolnych w sprawie osadnictwa inwalidów wojennych na roli;

10) koordynacja działalności towarzystw i komitetów pomocy inwalidom wojennym;

11) rozporządzenie specjalnymi funduszami oraz wpływami pozabudżetowymi przeznaczonymi na pomoc dla inwalidów wojennych — na podstawie przepisów, opracowanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu;

12) wnioski o przyznanie dodatku na pielęgnowanie w myśl art. 49 ust. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i o przyznaniu ościenniałym inwalidom wojennym dodatku na utrzymanie psa-przewodnika;

13) szkolenie i reedukacja inwalidów wojennych;

14) sprawy związane z kapitalizacją rent inwalidów wojennych — stosownie do rozporządzenia z dnia 13 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 596);

15) pośrednictwo pracy dla inwalidów wojennych oraz kwalifikowanie inwalidów wojennych i pozostałych przy obsadzaniu posad i nadawaniu koncesyj; normowanie pracy inwalidów wojennych w zakładach i przedsiębiorstwach;

16) przestrzeganie wykonywania przez odnośne instytucje i zakłady obowiązku zatrudniania inwalidów wojennych w myśl art. 54 i 55 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą:

1) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Skarbu z dnia 1 marca 1923 r. w przedmiocie podziału zakresu działania ministerstw przy wykonaniu ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195) w brzmieniu ustawy z dnia 4 sierpnia 1922 r., zmieniającej niektóre postanowienia ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 608) (Monitor Polski Nr. 66, poz. 69);

2) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Skarbu z dnia 13 marca 1926 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 3 marca 1923 r. o rozciągnięcia na część górnośląską województwa śląskiego mocy obowiązującej ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 243).
Minister Pracy i Opieki Społecznej: *A. Prystor*
Minister Spraw Wojskowych: *Józef Piłsudski*
Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*

Uzyskanie potrzebnych dokumentów szpitalnych z zagranicy dla inwalidów wojennych, zgłaszających się obecnie do rejestracji.

Zarząd Główny zwrócił się do Ministerstwa Spraw Zagranicznych z prośbą o wydanie zarządzenia wszystkim Konsułatom R. P. w sprawie przyspieszenia załatwiania podań inwalidów wo-

jennych odnośnie do wydobycia dokumentów szpitalnych itp., potrzebnych obecnie tymże do rejestracji. Ministerstwo Spraw Zagranicznych reskr. K. III. 10231/29 z dnia 11/VII. 1929 przysłało nam następującą odpowiedź a to:

Ministerstwo Spraw Zagranicznych komunikuje że dokumenty wojskowe obywateli b. wojskowych armii austriacko-węgierskiej z Austrii i Czechosłowacji zostały przekazane Władzom polskim i znajdują się w Polsce.

Wobec powyższego w sprawach obywateli pol. b. wojsk. armii austr. węg. z terenów Austrii i Czechosłowacji należy zwracać się do Centralnego archiwum Wojskowego - Warszawa, ul. Zakroczyńska, Fort Legionów.

Odnośnie do dokumentów wojskowych obyw. pol. b. wojskowych armii austriacko-węgierskiej z Węgier i Jugosławii M. S. Z. komunikuje, że należy zwracać do placówek R. P. na Węgrzech i w Jugosławii. Wydanie zaś zarządzenia celem szybkiego traktowania spraw dokumentów inwalidzkich M. S. Z. uważa za zbędne, ponieważ sprawy tego rodzaju są zawsze załatwiane możliwie szybko.

W wypadkach przeciągania tej sprawy z powodów od naszych placówek niezależnych należy bezpośrednio ponaglać odnośną placówkę.

Ponadto Ministerstwo Spraw Zagranicznych komunikuje, że podania w sprawach inwalidzkich są zwolnione z opłat stemlowych i konsularnych.

Wypłata I. raty zasiłku przewidzianego dla inwal. wojennych.

Ministerstwo Skarbu upoważniło Izby Skarbowej na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 31. maja 1929 do wypłacenia I. raty zasiłku dla inwalidów wojennych, poczynwszy od utraty zdolności zarobkowej co najmniej 45% a to w następującej wysokości:

dla inwalidów z rentą odpowiadającą utracie
zgodności zarobkowej

od 45% — 54%	w kwocie 56 zł 22 gr.
" 55% — 64%	" 67 „ 44 „
" 65% — 74%	" 78 „ 70 „
" 75% — 84%	" 89 „ 95 „
" 85% — 94%	" 151 „ 79 „
" 95% — 100%	" 292 „ 36 „

Prawo do otrzymania powyższego zasiłku, mają ci inwalidzi, którym w dniu 1. kwietnia 1929 przysługiwało prawo do zaopatrzenia.

Wypłata powyższego dla inwal. woj. od 85% do 100% nastąpi już z początkiem lipca br., zaś co do inwal. wojen. od 45% do 84% będzie usku-

teczniona wypłata wraz z rentą na 1. sierpnia br., gdyż ze względów technicznych, wcześniejsze likwidowanie nie jest możliwe.

Wysokość rat zasiłku dla inwal. woj. o utra-

cie od 15% do 44% zdolności zarobkowej oraz dla pozostałych po inwalidach i poległych, Ministerstwo Skarbu uregułuje w najbliższym czasie osobnym zarządzeniem.

TABELA

należitości inwalidzkich do przekazania w miesiącu sierpniu 1929 roku.

Grupa rodz.	Kategoria														
	V (45-54%)			VI (55-64%)			VII (65-74%)			VIII (75-84%)			IX (85-94%)		
	renta	I. rata zasiłku	razem	renta	I. rata zasiłku	razem	renta	I. rata zasiłku	razem	renta	I. rata zasiłku	razem	renta	I. rata zasiłku	razem
I.	62 47	56 22	118 69	74 94	67 44	142 38	87 45	78 70	166 15	99 95	89 95	189 90	112 44	151 79	264 23
II.	79 11	56 22	135 33	94 95	67 44	162 39	110 77	78 70	189 47	126 59	89 95	216 54	142 43	151 79	294 22
III.	91 62	56 22	147 84	109 93	67 44	177 37	128 26	78 70	206 96	146 59	89 95	236 54	164 90	151 79	316 69
IV.	104 10	56 22	160 32	124 94	67 44	192 38	145 74	78 70	224 44	166 56	89 95	256 51	187 40	151 79	339 19

Wypłata zasiłku dla inwal. woj. od kat. I. — kat. IV., oraz dla wdów i sierót wojennych, jakoteż dla rodziców będzie uregulowana osobnym zarządzeniem Min. Skarbu w najbliższym czasie.

Pożyczki dla inw. i wdów wojennych

Min. Skarbu przydzieliło Państw. Bankowi Rolnemu kredyt w wysokości dwa i pół miliona złotych przeznaczonych na pożyczki zwrotne dla inwalidów wojennych na założenie **warsztatów pracy na roli, w rzemiośle, w przemyśle, wzgl. w handlu oraz na ich rozbudowę**. Rozdział kredytu należy do Głównego Komitetu Pożyczkowego przy Państwowym Banku Rolnym a udzielania pożyczek dokonują Komitety Pożyczkowe przy Oddziałach Państwowego Banku Rolnego w Warszawie, w Krakowie, Katowicach i Poznaniu. Pożyczki będą wydawane na weksle zabezpieczenie których winno się wyrazić w jednej z nast. form.: 1) zabezpieczenie hipoteczne, 2) zabezpieczenie towarowe, 3) żyro 2-ech osób majątkowo odpowiedzialnych. Pożyczki będą oprocentowane w wysokości od 2-5% w stosunku rocznym w zależności od przeznaczenia pożyczki, z czego dla instytucji administrującej funduszem pożyczkowym przypadnie 1% w stosunku rocznym tytułem kosztów administracyjnych. Spłata pożyczki winna być dokonywana: a) w ratach miesięcznych, b) termin zwrotu pożyczki nie może przekraczać 18-tu miesięcy, licząc od dnia wpłacenia pierwszej raty, c) wpłata pierwszej raty nie może nastąpić później niż w dwa miesiące od dnia otrzymania pożyczki.

Sprawy inwal. i wdowie w związku z przejściem agend od Ministerstwa Spraw Wojskowych przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Zarząd Główny jest od dłuższego czasu zaspinywany pismami inwalidów i wdów wojennych

w sprawie przyspieszenia powołania jednych do komisji rewizyjnej, którym termin przyznania zaopatrzenia wygasł w tych miesiącach, a w sprawie drugich o przyspieszenie załatwienia rekursów w Ministerstwie Skarbu. W związku z tem wyjaśniamy, że Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wyda w najbliższym czasie zarządzenie podległym Województwom, względnie Powiatowym Urzędem dla spraw inwalidzkich w sprawie unormowania czynności związanych z badaniem lekarskiem inwalidów wojennych. Sprawy te nie przedstawiają się przecież tak groźnie, gdyż np. na całym terenie Województwa krakowskiego jest zaledwie 98 inwalidów, którym termin zaopatrzenia w tymże czasie wygasł. Inwalidzi ci powołani w nieco późniejszym terminie do Komisji rewizyjnych, nie tracą przez to zaopatrzenia za czas ubiegły, skoro przedłożyli prośby do przynależnych władz w sprawie ponownego wezwania ich do przyznania im dalszego zaopatrzenia. Odnośnie do rekursów wdowich, zawiadamiamy, że rekursy przedkładać Ministerstwo Skarbu nie zawsze bywają przez samo Ministerstwo Skarbu rozpatrywane, gdyż Minist. Skarbu musi bardzo często zasięgać opinii Ministerstwa Spraw Wojskowych w kierunku wypowiedzenia się ze stanowiska lekarskiego, które to kompetencje zostały obecnie przelane na Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej. Jak nas zapewniają z miarodajnych źródeł, sprawy te również będą w najbliższym czasie po uporządkowaniu przejętych agend przez Min. Pracy i Opieki Społecznej przyspieszone. Zatem zaleca się wszystkim zainteresowanym, aby obecnie zechcieli zrozumieć chwilową sytuację zainteresowanych władz i okazali nieco więcej zrozumienia i cierpliwości.

Urząd dla spraw inwal. woj. w Białymstoku nie zna obowiązujących ustaw.

W dniu 18. VI. br. Starosta Powiatowy w Białymstoku wystosował do inwalidy Landego Enocha, ziemskiego z Gródka, pismo za Nr. 263. Inw., któremu zawiadamia go, że wymieniony wniósł by dochodzić swych praw inwalidzkich przed 30 kwietnia 1922 r.

Podobne zawiadomienie otrzymał inwal. Furmanowski S. zamieszkały w Szczecinie od wspomnianego urzędu za Nr. 311 Inw. z 21 VI. 1922 r.

Jak z powyższego widzimy, Urząd dla Spraw Inwal. Wojennych w Białymstoku nie zna jeszcze ustawy z dnia 27 III. 1921 r. przedłużającej termin rejestracji inwal. do dnia 31 XII. 1930 r. Byłoby zatem wskazane, aby Władze przekazane pouczyły odnośny Urząd o obowiązującej ustawie i zwróciły mu uwagę na wydawanie orzeczeń pozbawionej podstawy prawnej.

Z życia organizacyjnego.

Walne Zgromadzenie Związku żyd. inwal. i sierót wojennych w Krakowie, odbyło się w dniu 16 czerwca 1928 w wielkiej sali Kahału przy bardzo licznym udziale członków. Z ramienia władz byli obecni w imieniu Województwa krakowskiego p. kapłan, Suchofi, z Prezydium miasta Krakowa p. Dr. Orkisz, z Izby Skarbowej p. nadradca Laskowski i p. sekretarz Golarz, z Urzędu Skarbowego Akcyz i Monopolów Państw. p. nadradca Płoszczak. Po przywitaniu przedstawicieli władz i członków przez przewodniczącego kol. Bachnera, objął przewodnictwo Zgromadzenia p. kol. Dr. S. Schermant. Referat o obecnym położeniu żyd. ofiar wojen., jak i sprawach zaopatrzeniowych, koncesyjnych, organizacyjnych i t. p. przedstawił przewodniczący kol. J. Bachner, przyczem poruszył sprawę 10-lecia istnienia Związku krakowskiego, który to jubileusz będzie obchodzony jeszcze w tym roku po odpowiednim opracowaniu programu Zarządu Związku. Sprawozdanie kasowe złożył skarbnik kol. J. Goldstein, z którego wynika, że na budżet wynoszący na czas od 1. IV 1929 do 31 III. 1929 kwotę 21.000 zł. wydano $\frac{1}{3}$ część tego na oświatę, tj. szkolenie dzieci inwalidów i sierót woj. a ponadto pokazań kwoty na cele lecznicze, zapomogowe i pożyczki. W czasie dyskusji zabierali liczni mowcy głos, między innymi kol. Unger, który poruszył pewne sprawy tytoniowe. W dyskusji zabrał głos p. nadradca Laskowski, wyjaśniając poruszone sprawy koncesyjne. Na wniosek członka Komisji rewiz. kol. inż. Guttmana Ludwika udzielono ustępującemu Zarządowi jednogłośnie absolutorium, poczem uchwalono cały szereg rezolucji pod adresem władz. Następnie dokonano wyboru nowego Wydziału, w skład którego weszli kol. J. Bachner, Dr. Ludwik Schermant, Dr. Teodor Molkner, Dawid Thaler, Józef Goldstein, Dr. Henryk Pechner, Dr. Stieglitz Sperlingowa Róża, Birnbach Oskar, Unger Fischel, Kornfeldowa Paulina, Halpern Pinkus, Juda Steinfeld i Beer Jakób. Do Komisji rewiz. wybrano kol.: Berenhaut Ignacego, inż. Guttmana Ludwika, Dra Perlbergera Teodora. — Do Sądu polubownego weszli kol.: Dr. Gottlieb Dawid, Dr. Zanker Kalman, Dr. Leuchter Izidor, a jako zastępcy: kol. Bier Józef, Beer Benjamin, Dr. Fensterblau Szyja i Friedman Wilhelm.

Między innymi uchwalono też następującą rezolucję: „Walne Zgromadzenie Związku żyd. inwal., wdów i sierót wojen. w Krakowie, odbyte w dniu 16 czerwca 1929, odpięra z oburzeniem zakusy niemieckie na całość granic Rzeczypospolitej Polskiej. Żydowskie ofiary wojen. dają do unormowania stosunków międzynarodowych tylko w duchu pokojowym, ale zawsze stać będą na straży całości granic

Rzeczypospolitej i ostrzegają, że każde zamierzenie z czyjejkolwiek strony do rewizji granic Rzeczypospolitej Polskiej spowodowałoby świeżą pożogę wojenną”.

Ponadto Walne Zgromadzenie uchwaliło wyznaczyć stypendjum w kwocie 100 zł. imienia kol. J. Bachnera w uznaniu jego zasług, na rzecz najbiedniejszej sieroty wojen. a uczęszczającej do szkoły, która to kwota ma być wypłacana każdego roku.

Na posiedzeniu w dniu 24 VI. br. ukonstytuował się nowy Wydział, na którym wybrano kol. J. Bachnera, przewodniczącym, kol. Dra L. Schermanta i Dra T. Molknera wiceprzewodniczącymi, kol. Dra H. Pechnera sekretarzem, kol. J. Beera zastępcą sekretarza, i kol. J. Goldsteina skarbnikiem.

Walne Zgromadzenie Związku żyd. inwal. wdów i sierót wojennych w Drohobyczu odbyło się w dniu 26 maja 1929 w sali „Domu żydowskiego”.

Przewodniczący tego Związku kol. S. Moschej przedstawił działalność Związku przez cały rok, poczem skarbnik kol. Edmund Rappaport przedstawił sprawozdanie kasowe za cały rok. — Skarbnik przedstawił z jakimi trudnościami finansowymi musiał walczyć przez cały rok, gdyż dochody tego Związku są bardzo skromne. Sprawozdanie p. E. Rappaporta przyjęło Zgromadzenie z uznaniem do wiadomości. Z ramienia Zarządu Głównego referował wiceprezes inż. Schlesinger ze Lwowa, który w swem przemówieniu przedstawił jakie obowiązki i zadania ciążyą na Związkach żyd. inwalidów celem bronienia interesów żyd. inwal., wdów i sierót wojen. i przyśpicia tymże z wydatną pomocą. — Zgromadzenie podziękowało inż. Schlesingerowi oraz wyraziło podziękowanie Zarządowi Głównemu i przesłowi kol. Bachnerowi w Krakowie jakoteż i wiceprezosiowi H. Schwarzwowi obecnie w Warszawie. — Następnie po udzieleniu absolutorium ustępującemu wydziałowi, przystąpiono do wyborów nowego Zarządu, w skład którego weszli pp. kol.: S. Moschej, Dr. Jakób Kita, adwokat, Edmund Rappaport, Józef Lewin, Tauba Schweitzerowa, Maks Bernadiner, Mozes Eisler r. Rosner, Abraham Kluberg, Klara Oberlander, Samuel Drucker, Leon Kohl, Izrael Langer. — Do Komisji rewiz. weszli pp. kol.: Izidor Ehrenkrantz, Leon Birnbaum i Salomon Kawe, zaś do Sądu polubownego pp.: Jecheskiel Wegner, Izak Schör, Leon Schönfeld. — Przewodniczący S. Moschej dziękując zgromadzonemu za zaufanie, złożył ponownie podziękowanie prezesowi Zarządu Głównego p. J. Bachnerowi z Krakowa za jego zasługi i niezmordowaną pracę dla dobra ogółu ofiar wojennych, wiceprezosiowi H. Schwarzwowi, p. posłowi Hellerowi za ich współpracę w tem wielkim dziele.

ZZIWS. w Warszawie. Na posiedzeniu Zarządu, odbytem w dniu 12. maja br. ukonstytuował się nowo wybrany Zarząd w następującym składzie: kol. Gefälł Saul jako przewodniczący, kol. Kulner Lewek jako wiceprez., kol. Grossvater Gerschon jako sekretarz, kol. Cantikier Szlama jako zastępca sekretarza, kol. Rozenberg Jakób jako skarbnik, kol. Kaufman Alter jako zastępca skarbnika i kol. Karpenko Chiel.

Pow. Kolo Związku żyd. inwal. w Chrzanowie urządziło zbiórkę uliczną w dniu 9 czerwca 1929, która dzięki nieustrudzonej pracy pp. Ruñi Klugerówny, F. Millerówny, Amalii Bornsteinówny, Forstówny, Ewy Klugerówny, Wagsberzanki, Goldsteinówny i pp. Lichteny, S. Gasnera, A. Goldsteina, S. Rosenberg, J. Schneidera, Forsta, i Brennera oraz ofiarności żydowskiego społeczeństwa miała wcale ładny wynik.

Pow. Koło ŻZIWS, poczuwa się zatem do obowiązku wyrazić na tej drodze wyżej wymienionym Paniom i Panom serdeczne podziękowanie za ich trud i współpracę.

Walne Zgromadzenie Związku żyd. inwal., wdów i sier. wojen. w Kałuszu, odbyło się w dniu 2. VI. br. pod przewodnictwem kol. Judenfreunda Jakóba przy współdziałale kol. inż. Schlesingera, delegata Zarządu Głównego. Kol. Judenfreund przedłożył dokładne sprawozdanie o działalności dotychczasowego Zarządu, jakoteż poruszył sprawy organizacyjne. Następnie wygłosił referat kol. inż. Schlesinger o aktualnych sprawach inwalidzkich, przytaczając między innymi, że obecny Rząd stara się według możliwości przyjąć z pomocą inwalidom, wdowom i sierotom wojen. W końcu apeluje do wszystkich zebranych, aby silnie popierali organizację, gdyż tylko jednosc wszystkich ofiar wojen. może zapewnić im lepszą przyszłość. Po wysłuchaniu sprawozdania kasowego, Walne Zgromadzenie udzieliło absolutorium ustępującemu Zarządowi, poczem przystąpiono do wyborów wybrani zostali kol.: Judenfreund Jakób jako przewodniczący, Rettig Abraham, Gelobter Ignacy, Krepel Józef, Weinstock Dawid, Krumper Gustaw, Dutzer Mendel, Gang Abraham, Blumengarten Berl i Majer Jakób, a na zastępców wybrano kol.: Tenznera Seliga, Haberman Reislę i Feisena Mozesa. Do komisji rewizyjnej wybrano kol.: Habera Dawida, Steckla Wolfa i Klahra Arnolda. W dniu 9. VI. br. odbyło się pierwsze posiedzenie konstytuujące, na którym wybrano kol. Rettiga Abrahama i Majera Jakóba jako wiceprezesów, Gelobtera Ignacego na sekretarza a na zastępcę kol. Krumpiera Gustawa Renzera Józefa na skarbnika.

Ża Związku żyd. inwal. w Jaworowie. Piszą nam pomijając trudności przy powołaniu naszego Związku, w jego początkach, ubóstwo większości naszych członków, którzy nie są w stanie wpłacać składek członkowskich, godzi się wspomnieć cośkolwiek w objętości społ. żyd. w Jaworowie w stosunku do naszego Związku. Mimo wystosowanych 350 deklaracji i prośb do tut. obywateli Żydów z prośbą o wpisania się na członków wspierających, zaledwie 24 zgłosiło swój akces z placą miesięczną po 60 gr., a po kilku miesiącach tj. dziś tylko 12 pozostało przy nas, wszyscy zaś inni, a wśród nich dość bogaci, byli żołnierze ba nawet oficerowie-lekarze, zmęczeni placą, odmówili tej skromnej pomocy, n. b. bez motywów... Pod adresem tych Panów należałoby wystosować kilka słów, chociażby przypomnieć im „młde czasy wojenne“, od których się szczęśliwie otrzęśli, aby o nich jaknajprędzej zapomnieć i nie mieć obowiązku wspierania takich instytucji, których członkowie „od tych miłych skutków wojennych“ otrzęść się już więcej nie **potrafia!** Nie czynimy tego, gdyż wogóle nie mamy prawa zmuszać kogoś, aby nas chciał zrozumieć i nam pomóc w pracy organizacyjnej, ale wolno nam konstatować po drugiej stronie brak zrozumienia, poczucia obowiązku pewnego rodzaju moralnego niedbalstwa tych, którzy tą czy inną drogą unikali kul karabinowej...! Pytamy się więc obywateli Żydów naszego miasta, jak długo zamierzają ostać się przy dzisiejszym stanie objętości wobec ofiar wojennych, zaś na tym miejscu składamy serdeczne podziękowanie i uznanie tym naszym Członkom wspierającym, którzy pomocnie stoją przy naszym boku. **Cześć i uznanie!**

Zarząd.

WALNE ZGROMADZENIE Pow. Koła Z. Ż. I. W. S. w Tarnowie odbędzie się w dniu 4 VIII. br. w sali „Safa Berura“, ul. św. Anny, o godz. 9-30 przedpoł., na które przybędzie prezes Zarz. Gł. kol. J. Bachner.

Pierwsze Walne Zgromadzenie nowoutworzonego Związku żydowskich inwalidów, wdów i sier. woj. w Lubaczowie odbyło się w dniu 23 VI. br. w lokalu „Jad Charuzim“, Kol. Weinbrach Samuel przedstawił zebranych członkom dotychczasowe prace organizacyjne w kierunku utworzenia tej placówki, poczem z ramienia Zarządu Głównego wygłosił referat p. kol. Tannenbaum, przewodniczący Związku żyd. inw. w Rzeszowie o aktualnych sprawach inwalidzkich, jak w sprawach zaopatrzeń koncesyjnych i t. p. Przeprowadzone wybory dały następujący wynik: kol. Weinbrach Samuel jako przewodniczący, Temmer Abraham, jako sekretarz, Zimmerman Kalman, jako skarbnik, Friedman Mozes, Tisser Sine, Melamed Ahysh, Kleppner Meilech. Do komisji rewizyjnej wybrano kolegów: Silbersteina Samsona, Schneidra Herscha i Schmidt Balcję. Do Sądu polubownego wybrano kol.: Friedmana Mozesa, Knopla Chaima Zalmena, Göttera Barucha Herscha. Walne Zebranie wysłało telegram holdowniczcy do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pamięci zmarłych kolegów.

Inwalida woj. Janosz Latt r. Richter, członek Związku lwowskiego, przeżywszy lat 39, zmarł w dniu 7 VII. br.

Wdowa wojenna Dicker Etla, członkini Związku lwowskiego, przeżywszy lat 45, zmarła w dniu 10 VII. br. we Lwowie.

Cześć Ich Pamięci!

Różne wiadomości.

Załatwianie rekursów inwalidzkich od orzeczeń Komisji rewizyjnych w Niemczech. Organ „Reichsbundu“ inwalidów, Uczestników Wojny i pozostałych po poległych („Reichsbund der Kriegsbeschädigten, Kriegsteilnehmer und Kriegerhinterbliebenen“) atakuje ostro sądy zaopatrzeniowe, powołane do rozpatrywania rekursów inwalidów za zaległości, które obecnie wynoszą przeszło 40.000. Organ „Reichsbundu“ zażytuje rząd niemiecki w numerze z dnia 10. VI. 1929, czy przeistoczono sądy zaopatrzeniowe na fabrykę rekursów i nazywa to niesłychanym skandalem.

Komunikaty.

CZŁONKOWIE ZWIĄZKU ŻYD. INWALIDÓW W KOŁOZYMI na skntek uchwały Zarządu tegoż Związku z dnia 7 VI br., a to Heller Samuel, zamieszkały w Kołomyżach, Schaller Filip, zamieszkały w Kosowie, Reizel r. Tan Mozes, zamieszkały w Delatynie, Sandler Majer z Zabołotowa, Handwerker Roża z Kołomyż i Stolzenberg Josel, zamieszkały Kutaich, zostali wykreśleni z listy członków, gdyż mimo upomnienia, nie wywiązali się nałożonych na nich obowiązków organizacyjnych.

Z. Z. I. W. S. W. w RZESZOWIE składa tą drogą WPanom Dr. Wilhelmowi Hocfeldowi, wiceprezesa miasta Rzeszowa, Drowi Adolfowi Schneewelsowi adwokatowi za żaskawe hojne dakti jakoteż Zarządowi Banku dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa w Rzeszowie za przyznania i wypłacanie subwencję w roku bieżącym w kwocie 50 zł. — serdeczne podziękowanie.

Redaktor odpowiedzialny: **Jakób Bachner.**

Drukiem Fischera, Grodzka 62

Wydawca: Zjednoczenie Związków żyd. inwal. wdów i sierot wojennych Rz. P.

צ. ב. א סח-אקציע, האלץ-אקציע, באקלידונג-אקציע סאר די זעהר וויסנאפערשטענע. אראב דעם נטף ווילן פון די יודישע דאקטוירים און אסמיקן, אין דער פארוואלטונג גענוגן צו עפענען אן אייגענע אינוואליד-קראנקע קאסע פון זעלבדע די מיטלדער באקומען די בעסטע מעדיצינישע הילף פאר די קלינסטע אפצאהלן. נישט זענען אריינס האט די פארוואלטונג נעמאס אן איהר קאפ פאר רעכט איהר אריינס פאר די מלחמה געלישענע. די פארוואלטונג האט זיך געווענדעט צו דער וויזשניצער-אפצאהל. סטאנארס און קהלל מיט א מענע פיסעס און געמאכט. לידעך ביז איינע האט די אנווא-ליד-געזעלשאפט פון ווי קיין שטיצע נישט באקומען.

צום פארטעס צו דער רעפערענס: צום לעצטעס נאכט פון ווין רעפערענס — וועגען דער אקציע אין אמעריקא. ער שטרייבט אומער וועגען דער נויטער אריינס און באטיהענען פון דעם דעלע-נאט ח זכריה יוסאן ווי ווין יודע קיין אמעריקא. ער דרוקט איהם אים א הארטיגען דאנק פאר אונזערע פאר זיין צייט. מיט אן ענערגיע ביז ווין מענטשן און אמעריקא פאר די יארי (רשינע) אפאלאקסעטען.

צום שטעט פון ווין רעפערענס געדויערט דער רעפערענס. וואס די אייגענע יודישע רעפערענסאנען. די קהלל האט נאך ביז איצט נישט געפילט איהר הוב פאר די געלישענע פון דער מלחמה. און איצט נישט מענטשן אפילו פאר נויטע צו באריינס אונזער געזעל-פארוואלטונג. דאנען נעמענדיג אין אכט די נויטע פארדינסטן פון סיי-דעמאסטען צבי העלער פאר די נישט אנגעקענטע אינוואלידן מיט ווין משהייקונד רוכנבורגערן דורכן סייס דענעץ אייטיקל 24 און פון מיליטער ראבינער פאלקוויט דיר מיטע וועגען מלחמה-אלמנות און דעם פארזייער פון צענטראל-פארוואלטונג די יעבב באבענער פאר אלעליי-השחלת דייקט און דער רעפערענס אין נאכטן פון דער פארוואלטונג א מיטען דאנק און אנגעקענטע און שלאגט פאר אומקלינגען זיין אלס דערקענטיגונג פון אינוואלידן געזעלשאפט „ספאסח" אין ווילנא.

דריטע פארדינסט דער רעפערענס ווין רעפערענס ביז ווישנע אפאלאקסעטען און אנגעקענטע פון די פערזאנלעכע זיך. מיט ווישנע לאקסין נישט צונאכצורעכענען צום באריינס פונם סעקרעטאר. דאן באקומען דעם ווארע חביר יוסאן און דעלענאט און אמעריקא. אן ווין אויספירליכען באריינס וועגן דער מענטשן אין די לעצטע 15 דריטעס פון ווין אין אמעריקא קלערט איהר וועגן די נאנטע מענטשן דאס און וועגן די נענטע מענטשן אין דער צד קאסע. די פארוואלטע פארזאנען איהם מיט ווישנע אפאלאקס-מענט, ווערעט איבערנעל יום דער קאסע-באריינס. דער באריינס פון רעזונאנס קאסע מיט איהר אנגעקענטע-דאקטוירים. אויבערנענדיג אלע באריינס עפענט דער פארזייער א ריסקוסע איבער ווי. אין די ריסקוסעס נעמען אנאלי א נויטער מיטלדער. אין א שעה-דינע שלום-דענע געפענט די אלעמען דער באריינס-פארזאנענער סעקרעטאר ק. מאשקאווסקי. מיט ווישנע אפאלאקס-מענט ווערט דעמאנטירט דאס אכטאפאלאקס און פארוואלטונג און רעוויזאנס קאמטע. דאס נישט ברודשע פאר יארה 1929 ווערט איינטישטיג אנגענומען. דאן פרעט מען צו צו וועהלען א נייע פארוואלטונג און א רעוויזאנס קאמטע. סווערן אויבערנעל און פארוואלטונג. דיר. א. ווישנא-קאסע. א. מאשקאווסקי. ו. יוסאן. סודי און אומאנער. סודי בלאנזשטיין. אינזש. הערמאן זשוק. אינזש. ג. שקלנצקי. יוסף מיטשע. אינזש. ו. קאליש. ש. קליאטשא. לאוועל. י. קרוק. זאקל זאלבערט. יושע לובאשיץ. יושע ווישנע. יושע בראל שניידק. נחום איזעלשטיק. ג. בוטשע. ג. שניידק. און רעוויזאנס-קאמטע: הורש טראנק. הערץ זשוק. אברהם דעלמאן. בערל קריאן. שניידער שלמה. איינס ביינאס שלום דאס פארזייער א פארוואלטונג ביז א צופ-דענע שטימוט און אלע מיטלדער און ווישנע דער נייער פארווא-לונג הערפאל און איהר אריינס און אין איהר שטודן קאפ פאר די אינטעקסעס פון די יודישע מלחמה-אינוואלידן. אלמנות און יומיטם. צום שלום וועגן אנגענומען געווערען א ווייזע דיקלארציע.

ק. מאשקאווסקי.

זיין דעם האט די גענעראל-פערזאנלעכע בעשלעכע. צו בע-שטימען א יערהייט ספיטענעס פון 100 ל. איהרן נאכטן פון סטועס יעבב באבענער. און יודע נויטע פערזענלעכע, און איינעס פון די איינעס מלחמה-יומם. וועלכע נעמט אין די שולע. איהר דער דענע דעם 24 יוני ד. י. האט זיך דער ניר אריי-שום קאנסטיטאנט. אום פארזייער אין געוועלדיגע וועהרען ח יעבב באבענער ווייזע-פארזייער. דר. שטימאנט און דר. ג. מאשקאו-וסקי. סעקרעטער: ד. סענער. ווין פערזענלעכע: י. בער. קאמטער: ו. נאליאטשין.

גענעראל-פערזאנלעכע פון יארי אין ווינא.

דעם 11 טען מאי 1929 איז אפגעקומען די יערהייט גענע-ראל-פערזאנלעכע פון דער יודישער אינוואליד-געזעלשאפט „ספאסח" אין ווילנא. און לאקאל פון האנטווערקע פערזאנלעכע בייס אנטויל פון 200 אנטווענע.

די פערזאנלעכע איז געשטענען געווערען דורכן פארזייער פון דער פארוואלטונג דיר. מ. ווישנא-קאסע. סרעוויזאנס. ווערען אויסגעקליבען אלס פארזייער — און נישט נישט אום סעקרעטאר. און מאשקאו-וסקי. דער פארזייער ליינעט פאר דעם סודי הויס. דאן באקומט דער סעקרעטאר פון דער פארוואלטונג ק. מאשקאווסקי דאס ווארע צום באריינס וועגען דער מענטשן מיט פערזענלעכע יארה. דער רעפ-רענט שטעלט זיך אס נעמט איהר ווערע פאר. פון דער מענטשן באנומער. דער עיקר איהר דער רענט-הילף. אין דעם ענין ווייזט דער איהר מיט פאלקסן. אום עס וועגן איבערנעמען געווערען אין קרייד-נעריש 11 ביטעס וועגן אנגעקענטע פערזאנלעכע פונעם פון אלמנות אלס אומגעקענטע און דער וועל-מלחמה. ביז צו באקומען פון דער רעוויזאנס פאר ווייזע לומען רענעס. 15 מענטשן-לעבן. און ווייזע וועלנע. וואס וועגן געפאלן אין קריג. וועגן רוכנבורגער געווערען דורכן מיטלדער ראבינער און ווארע. סולאקאוויט 12. מיטע. 6 ביטעס וועגן ווייזע ווערען איצט אומגעקענטע. 18 ביטעס מיט אלע נויטע דאקטומענט וועגן שוין איבערגעשטען געווערען אין צענטראל-פארזייער און פיינאקסימיטעטירן און ווארע. פון וועלכע 6 באקומען שוין רענעס. ביים היינטיגען אפאלאקס זאכט האט די פארוואלטונג צו קעמפן מיט געוואלטיגע שוועריקייטען און פארשטייטען. ביז מען דערלעכט צו קיינען די רעכט איהר רענעס. פאר דער צייט האבן 12 אינוואלידן באקומען שטאנארס-פערזענלעכע 9 אינוואלידן קאנצעסיעס איהר דעם נאכצוראנדל מיט ספאסח-קאסע. ווייזער דירעט דער רעפערענס וועגן די פארזייער-פערזענלעכע אינווא-ליד. ער קלערט איהר. אז אראפ דעם דרוק פון דער אינוואליד-פאסע און דער שטארקע באטיהען. פון דעם סייס-דעמאנט צבי העלער אין מיט אן גענוגען דורכפירערען אריינס פון דענען. אז אלע ביז איצט פארשטייטען אינוואלידן וועלן נאך קענען אנגעלעבט ווערן צו מיליטערישע אומגעווענע-קאמטעס און אנגעקענטע וועלן איהר אינוואלידן. די נייע רענטמאטע פון אינוואלידן וועט זיך אנהייבן שוין דעם נאכטן רעפערענס ווי. און וועט איהר פון 31 דעצעמבער 1930. דער רעפערענס פארזייער איהר די נישט געקענטע אינווא-ליד. זיך שטילדע צו ווין צו בעקומען אלע נויטע דאקטומענט און איהר באווייזענע עוהר. דאס נישט פארליירן דאס אינוואליד-רעכט. ווייזער שטעלט זיך אה דער רעפערענס איהר די נויטע פאר אלע השחלת. וואס וועגן דורכפירערען געווערען איצט יארה און איהר פון דער בייט פארזייערע אריינס און קאנצעלארע דיר צאחל און פארזייערע ספאסח. וואס וועגן אנגעקומען אן וועגן 785. אריינס-נעשיקט ספאסח וועגן געווערען 2104. ספאסח-לעבן ביטעס פאר די מיטלדער וועגן וועגן 718. אינטערנענע וועגן רוכנבורגער גע-ווערען פערזענלעך 1085. די אינטערנענע וועגן דאס נישט גענוג וועגן ביינאס שלום דאס פארזייער א פארזייערע וועגן דער נויטער אומאנער. אום פערזענלעכע פערזאנלעכע אינוואלידן און קראקא מיט פארזייער יעבב באבענער אין דער שטיין.

וואס אנגעלאנגט די ספאסח-פארזייער האט די פארזאנלעכע געטאן אלץ. וואס אן מעלדעך געווען. וועגען רוכנבורגער געווערען